

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра Менеджменту

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТА
ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітня програма Менеджмент організацій і адміністрування

Гарант освітньої програми д.е.н., професор Колосов Андрій Миколайович

1. Назва освітнього компонента.	Операційний менеджмент
2. Рік (роки) навчання.	2
3. Семестр / семестри.	3
4. Кількість кредитів ECTS.	6
5. Відомості про викладача (викладачів).	Снітко Є.О., кандидат технічних наук, доцент, esnitco@gmail.com , 099-072-82-91 Вайбер, Телеграм.
6. Мета вивчення освітнього компонента (в термінах результату навчання й компетентностей).	<p>Мета викладання ОК є формування у майбутніх менеджерів професійних компетентностей в питаннях розробки операційної стратегії, набуття комплексу знань щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень та практичних методів управління операційною діяльністю підприємств.</p> <p>Завдання ОК є формування у здобувачів вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усвідомлення того, що операційна система є однією з найважливіших складових будь-якого підприємства, через що фахівцю в галузі управління потрібно докорінне знання основ та категорійного апарату операційного менеджменту; - розуміння принципів та методів раціональної організації, планування і контролю за функціонуванням операційних систем різних видів; - розуміння особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей; - вміння розробляти операційну стратегію підприємства; вміння обґрунтовувати рішення щодо створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування; - вміння здійснювати менеджмент якості та управляти продуктивністю операційної діяльності організації. <p>Знати: цілі, принципи, функції та методи операційного менеджменту; сутність та етапи розробки операційної стратегії, особливості та властивості операційної системи підприємства, як об'єкту управління; основи операційної діяльності підприємства, зокрема організації основних видів процесів, особливості організації виробничих процесів для різних типів виробництва; сутність проектного підходу до управління організацією; методи оцінки якості продукції, вітчизняні та міжнародні системи менеджменту якості.</p> <p>Вміти: організувати процес проектування та розробки операційної стратегії; здійснювати управління поточним функціонуванням операційної системи; управління продуктивністю операційної діяльності.</p>
7. Методи навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вербальні – лекції, у тому числі – проблемна, дискусії, співбесіди. 2. Наочні – презентації, схематично-графічні, пояснювально-ілюстративні. 3. Проектні – моделювання, графічні. 4. Розрахункові. 5. Інтерактивні – ігрові, метод кейсів. 6. Самостійні – вивчення джерел, додаткових питань, здійснення спостережень, аналіз даних, підготовка звітів. 7. Контрольно-звітні – захист практичних і самостійних робіт, проходження тестів і надання відповідей за

	екзаменаційними тестовими завданнями.
8. Навчальний освітній компонент формування ряду загальних та спеціальних компетентностей	СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
	СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
	СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
	СК6. Здатність діяти соціально відповідальне і свідомо.
	СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
	СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
	СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
	СК16. Здатність використовувати методики обробки первинної інформації з метою обґрунтування управлінських рішень.
9. Програмні результати навчання	ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
	ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
	ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
	ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
	ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.
	ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
	ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
	ПРН10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
	ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
	ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
	ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідальне та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поваги до різноманітності та міжкультурності.
	ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
	ПРН18. Приймати обґрунтовані управлінські рішення з

	урахуванням всієї наявної інформації щодо їх наслідків.
10. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента)	Освітня компонента базується на системі знань, які здобувачі вищої освіти вже отримали на базовій підготовки ЗВО 2-го семестру з ОК «Теорія організацій», «Менеджмент».
11. Зміст освітнього компонента	Дивись табл.1,2. Силабус ОК, лекційний матеріал, практичні завдання та завдання для самостійної роботи, контрольні роботи до іспиту (тестові завдання), подаються на освітньому порталі на початку навчального семестру – для денної та заочної форми.
12. Список рекомендованої навчальної літератури	Див. п.19.
13. Методи контролю засвоєння матеріалів освітнього компоненту здобувачами вищої освіти	Поточне опитування, перевірка практичних завдань і самостійних робіт, проведення іспиту шляхом тестування (з використанням технічних засобів).
14. Форми і методи оцінювання засвоєння матеріалів освітнього компоненту здобувачами вищої освіти	*Для <i>денної</i> форми: – оцінювання виконання практичних завдань – 50 балів; – оцінювання самостійної роботи здобувача – 20 балів; – іспит шляхом тестування (з використанням технічних засобів) – 30 балів; – разом 100 балів. *Для <i>заочної</i> форми: – оцінювання виконання практичних завдань – 20 балів; – оцінювання самостійної роботи здобувача – 50 балів; – іспит шляхом тестування (з використанням технічних засобів) – 30 балів; – <i>разом</i> 100 балів. *здобувач має можливість підвищення підсумкового балу семестру (за участь у науковій роботі (написання тез, статей за темами ОК з їх подальшою публікацією)).
15. Шкала оцінювання	За діючою у ЗВО шкалою (Табл 3).
16. Технічні вимоги до комп'ютерного та іншого технічного обладнання, яке забезпечує навчальний процес:	Комп'ютер/ноутбук, програмне забезпечення: ОС Windows, Офісний пакет Microsoft Office. вільний доступ до мережі Інтернет, Локальна мережа Wi-Fi, наявність програм Viber, Zoom, Microsoft Teams, Освітній портал (http://do.luguniv.edu.ua).
17. Мова викладання	Українська
18. Feedback курсу	Наприкінці курсу ЗВО пропонується Анкета, що містить питання щодо змістової частини, форм та методів подання навчального матеріалу, а також передбачає висловлення вражень від проходження курсу. Отримані відповіді допоможуть удосконалити викладання курсу.

Таблиця 1

Теми лекцій

	денна форма навчання	заочна форма навчання
--	----------------------	-----------------------

№	Змістовні модулі та їхня структура										
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
1.	Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту.	19	2	4		13	21	2	2		17
2.	Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи.	21	4	4		13	22	2	2		18
3.	Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види.	20	4	2		14	21	2	2		17
4.	Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати.	22	4	4		14	22	2	2		18
5.	Тема 5. Проектування ОС – управління процесом.	22	4	4		14	20	2			18
6.	Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи.	21	4	4		13	20	2			18
7.	Тема 7. Основи управління проектами.	19	4	2		13	18				18
8.	Тема 8. Основи менеджменту якості.	19	4	2		13	18				18
9.	Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності.	17	2	2		13	18				18
	Загальна кількість годин	180	32	28		120	180	12	8		160

Таблиця 2

Теми практичних занять

№п/п	Назва теми	Години, дфн/зфн
1.	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. «Дерево рішень» як один з методів прийняття рішень в операційному менеджменті в умовах ризику.	4/2
2.	Формування операційної стратегії організації. Матриця БКГ	4/2
3.	Операційна система організації: поняття, склад та види. Операційна система Українського підприємства «Завод Антонов» та Китайського заводу «ЮПА	2/2
4.	Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	4/2
5.	Управління процесом проектування ОС. Проектування виробничих потужностей та місця розташування підприємства	4
6.	Управління поточним функціонуванням операційної системи. Діаграма Гантта. Управління матеріальними ресурсами та запасами. Фотографія робочого дня.	4
7.	Основи управління проектами	2
8.	Основи менеджменту якості	2
9.	Управління результативністю операційної діяльності	2
Разом		28/8

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

19. Рекомендована навчальна література

Основна навчальна література:

1. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Виробничий (операційний) менеджмент: Навчальний посібник. За редакцією В.О. Василенка. – Київ: ЦУЛ, 2003.- 532 с.
2. Іванов М.М. Операційний менеджмент [текст] : навч. посіб. / М.М. Іванов, П.В. Козаков – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 368 с.
3. Інноваційне підприємництво та Операційний менеджмент [Текст] : навч.-метод. посібник / О. І. Савченко, Р. О. Нестеренко, Р. О. Побережний ; дар. О. І. Савченко ; НТУ “ХПІ”. - Харків : Щедра садиба плюс, 2015. - 160 с.
4. Капінос Г. І. Операційний менеджмент [текст] : навч. посіб./ Г. І. Капінос, І. В. Бабій – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 352 с.
5. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент: Опорний конспект для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 0502 «Менеджмент « усіх форм навчання, частина 1, К.: Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2005. – 60 с.
6. Микитенко Н.В., Калиновська Л.Є. Операційний менеджмент: Опорний конспект для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 0502 «Менеджмент « усіх форм навчання, частина 2, К.: Київ. нац. торг. –екон. ун-т, 2005. – 58 с.
7. Операційний менеджмент [Текст] : навч. посібник / Т. Г. Васильців [та ін.]. - Київ : Знання, 2013. - 207 с.
8. Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І.А. Маркіна, О.М. Помаз, Ю.В. Помаз; За ред. І.А. Маркіної. – Полтава: ПДАА, 2018. – с. 226.
9. Операційний менеджмент: навч.-метод. посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної, заочної форми навчання та дистанційного навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування» / Укладачі: Снітко Є.О., Завгородня Є.Є. – Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. – 184 с.
10. Снітко Є.О., Завгородня Є.Є. Теоретичні основи механізмів структурування підсистеми планування і контролю операційної системи організації. Електронний фаховий науково-практичний журнал "Інфраструктура ринку" Випуску 56/2021., С.82 -89. Режим доступу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/56_2021/16.pdf.
11. Операційний менеджмент та управління проєктами [Текст] : навч. посібник / П. Г. Ільчук [та ін.] ; НУ “ЛП”, ТзОВ “АЙКЮ ХОЛДИНГ”. - Львів : Новий світ - 2000, 2019. - 216 с.

Додаткова навчальна література:

1. Бушуєв С. Д. Управління проектами в умовах «поведінкової економіки» / С. Д. Бушуєв, Д. А. Бушуєв, Р. Ф. Ярошенко // Управління розвитком складних систем. - 2018. - Вип. 33. - С. 22-30. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Urss_2018_33_5.
2. ДСТУ КО 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів Видання офіційне Київ 2016 ДП «УкрНДНЦ» [Електронне видання]. Режим доступу : <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209000.pdf>.
3. Колосов А.М. Актуалізація організаційних інструментів управління виробничими процесами в мінливих умовах діяльності підприємств. Відповідальна економіка : Науково-популярний альманах. – Вип. 4. Функціонування організаційних механізмів операційної діяльності : Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет- конференції. – Луганськ: Віртуальна реальність, 2012. – 224 с. – С. 47 – 50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/viec_2012_4_20.
4. Основи стандартизації та управління якістю : курс лекцій для студ. Ден. Та заоч. Форм навч. Спец «Професійне навчання» / Є.Є. Завгородній, Є.О. Снітко ; Держ. закл. «Луган. Нац. Ук-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. – 244 с.
5. Снітко Є.О., Завгородня Є.Є., Вдовенко Н. М., Лопушинська О. В., Теоретичні основи менеджменту ресурсозбереження. Вісник ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Серія «Економічні науки». 2021. № 2 с.28-37. Режим доступу: <https://econom-journal.cdu.edu.ua/article/view/4232>.
6. Сталінська О.В., Драчук Ю.З., Снітко Є.О. Щодо напрямів формування стратегії використання відходів металургійного виробництва, залучення їх у вторинне виробництво. Управління розвитком підприємств в умовах динамічної ринкової кон'юнктури: матеріали Міжнар. на-ук.-практ. конф. (27 грудня 2019 р.; м. Київ). Відпов. за вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2019. 320 с. С. 243-246. https://conf2018.webnode.com.ua/files/200000045-d05e2d05e4/zb_conf_27-12-2019.pdf.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Постанова Міністерства праці України 19.05.1995 N 2. [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002205-95#Text>.

20. Перелік питань для підготовки до екзамену: Виробнича діяльність: сутність, сфера, організація; Особливості операційної функції аграрного виробництва; Сутність дефініції «операційний менеджмент» та еволюція його розвитку; Операційний менеджмент: цілі та завдання, функції, методи та принципи; Процес реалізації операційного менеджменту; Загальна характеристика змісту операційної стратегії підприємства; Сутність операційної стратегії, операційні пріоритети; Робочі рамки операційної стратегії у виробництві. Стратегія процесу; Формування стратегії виробництва товару. Особливості сфери послуг, що впливають на операційну стратегію; Системний підхід в управлінні операційною системою; Операційна система організації; Особливості операційних (виробничих) систем; Аграрні операційні системи; Типологія операційних систем; Сутність поняття «операційна діяльність» підприємства; Характеристика основних входних факторів операційної діяльності: ресурсів; Основа функціонування операційної системи: операційний (виробничий) процес. Принципи його організації. Організація виробничого процесу в просторі та часі; Методика та етапи проектування ОС.; Характеристика основних етапів процесу проектування продукту (товару) та послуги; Проектування операційного процесу; Особливості проектування та планування приміщень та обладнання сервісних підприємства. Планування офісу. Організація праці в ОС. Планування і нормування праці; Сутність та особливості гнучких виробничих систем (ГВС). Планування операційної діяльності; Оперативне управління поточним функціонуванням ОС; Управління підсистемою матеріально-технічного забезпеченням; Системи управління запасами та їх основні види; Організація та умови

праці в ОС; Сутність проекту, його основні ознаки та характеристики; Сутність менеджменту проектів; Методи планування та контролю проектів; Методи сітьового планування: переваги та недоліки; Стислий огляд виникнення і розвитку управління якістю. Проблема якості продукції на сучасному етапі; Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів; Основні підходи щодо управління якістю; Поняття системи якості; Основні засади концепції загального менеджменту якості; Продуктивність операційної діяльності як основна мета операційного менеджменту; Показники результативності функціонування операційних систем; Шляхи підвищення продуктивності операційної системи.